

N:o 12 b.

Ank. till Riksd. Kansli den 28 April 1884, kl. 8 e. m.

Utlåtande, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anslag för år 1885 till Kommerskollegium.

(2:a U. A.)

Sedan Kongl. Maj:t i den till innevarande Riksdag aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof under sjetta hufvudtiteln i punkten 1:o rörande Kommerskollegium, utan att ifrågasätta någon förändring i kollegiets ordinarie anslag, äskat att, för tillfällig löneförbättring, å extra stat för år 1885 i statsregleringen måtte beräknas 8,540 kronor, samt Utskottet i dess angående regleringen af utgifterna under samma hufvudtitel afgifna utlåtande N:o 12 a punkten 2:o anmält, att Utskottet för det dåvarande och i afvaktan på den ytterligare framställning i ämnet, som med anledning af då församlade komiterades förslag möjligen kunde under riksdagens lopp vara att från Kongl. Maj:t förvänta, icke ansett sig då (i sammanhang med öfriga i utlåtandet behandlade ärenden) böra meddela yttrande rörande det ordinarie och det extra anslaget till kollegiet, så har under den 9 April 1884 till Riksdagen aflåtits särskild proposition (N:o 35), hvori Kongl. Maj:t, under åberopande af ett propositionen bilagdt protokoll öfver civilärenden af samma dag, föreslagit Riksdagen att:

dels, jemte bibehållande i riksstaten för år 1885 af det i nu gällande riksstat till Kommerskollegiet upptagna ordinarie anslaget, 76,400 kronor, medgifva att de lönebelopp, som vore i kollegiets stat anvisade ej mindre för en advokatfiskalstjenst än äfven för andra ledigblifna eller ledigblifvande befattningar inom kollegiet, i afseende å hvilka indragning syntes kunna ega

rum eller förändring böra vidtagas, måtte intill slutet af år 1885, i den mån de för bestridande af göromålen inom kollegiet kunde finnas erforderliga, af Kongl. Maj:t för ändamålet disponeras;

dels, på det Kongl. Maj:t måtte komma i tillfälle att tilldela Kommerskollegiets ledamöter samt dess i stat uppförde embets- och tjänstemän, med undantag af fyra kanslister, tillfällig löneförbättring under år 1885 till samma belopp, som för innevarande år beviljats, på extra stat för år 1885 anvisa 8,540 kronor;

dels och medgifva, att de under år 1885 inflytande afgifterna för patent och för registrering af varumärken måtte få användas till bestridande af de utgifter, hvilka betingades af en tillämpning under samma år af förordningen angående patent och lagen om skydd för varumärken.

Af ofvanberörda statsrådsprotokoll inhemtas, bland annat, *att*, ehuru, enligt uppgift, den för kommerskollegiifrågans behandling tillsatta komitén uppjudit alla krafter för att påskynda sitt arbete, komitén likväl icke förr än den 12 sistlidne Mars kunnat afgifva betänkande i ämnet samt *att* Kommerskollegiet den 31 i sistnämnda månad inkommit med utlåtande häröfver, hvarefter ärendet blifvit af departementschefen förberedt till föredragning, men *att* i anseende dertill, att af den för Riksdagens sammanvaro grundlagsenligt bestämda tiden icke mycket återstode, det ansetts med skäl kunna ifrågasättas, huru vida det vore lämpligt att till Riksdagen framställa förslag till lösning af en så pass omfattande fråga som den förevarande, hvars afgörande skulle i flera afseenden inverka på statsregleringen och möjligen föranleda till rubbning åtminstone beträffande en af Riksdagen redan fastställd anslagstitel.

Någon framställning i och för kommerskollegiifrågans slutliga lösning föreligger således icke nu, men det har ansetts nödvändigt att vidtaga särskilda åtgärder för att kunna under år 1885 bereda tillämpning åt de af Kongl. Maj:t framlagda och numera af Riksdagens båda Kamrar bifallna förslagen till förordning angående patent och till lag om skydd för varumärken, hvilka författningar, enligt föreskrift, skola lända till efterrättelse från och med ingången af år 1885 och påkalla särskilda anordningar med hänsyn till den eller de administrativa myndigheter, som skola handlägga de på sådana myndigheter ankommande ärendena angående patent och varumärken. Härom har föredragande departementschefen till protokollet (sid. 7 och följande) yttrat:

»Jag tillåter mig i afseende härå i minnet återkalla, att jag vid anmälan inför Eders Kongl. Maj:t den 25 sistlidne Januari af förslaget till förordning angående patent framhöll, hurusom sammansättningen af den myndighet, åt hvilken patentärendenas handläggning i första hand anförtroddes,

äfvensom sättet för meddelade patents offentliggörande vore af synnerlig vigt för en sund utveckling af patentväsendet. Då det väsentligaste vid patentmyndighetens sammansättning dock otvifvelaktigt vore, att densamma erhöles tillgång på erforderliga tekniska krafter, hvarigenom möjlighet till en mera omfattande och fullständig förpröfning bereddtes, ansåg jag emellertid att, för den händelse organisationen af det nya verk, som skulle tråda i den hittillsvarande patentmyndighetens eller Kommerskollegiets ställe, icke hunne genomföras till tiden för den nya författningens trädande i kraft, något hinder i författningens bestämmelser icke borde möta mot att låta kollegiet, äfven med dess nuvarande organisation, tills vidare fortfara att vara patentmyndighet, under förutsättning likväl ej mindre att den nu befintliga och med den nya författningens tillämpning uppenbarligen än mera känbara bristen på tekniska krafter hos kollegiet blefve afhulpen, än äfven att tillgång bereddtes till de ökade arbetskrafter, som för bestyret med patentens publikation blefve erforderliga, för hvilken angelägenhets tidsenliga och tillfredsställande ordnande medel kunde beredas genom de betydande inkomster, som genom den nya författningens tillämpning komme att i form af patentafgifter inflyta.

Om emellertid alltså särskilda anordningar äro erforderliga i och för den nya patentförordningens trädande i kraft, i följd deraf att förordningen dels uppställer större fordringar på förpröfning än den äldre lagen, dels låter patentmyndigheten och icke, såsom förut, patenthafvaren ombesörja patentens publikation, äro sådana anordningar i lika, om ej än högre grad betingade af en tillämpning utaf lagen om skydd för varumärken, då nemligen för ombesörjandet af de bestyr, som skola tillhöra den i lagen förutsatta registreringsmyndighet för varumärken, icke någon institution för närvarande finnes anordnad. Jag torde därför nu få redogöra för de förslag, som i förevarande hänseenden blifvit framställda af omförmälde, för behandling af frågan om Kommerskollegiets indragning eller ombildning utsedde komiterade.

Jemte meddelande af, bland annat (sid. 107—109), en öfversigt af de förändrade bestyr, som till följd af den nya patentförordningen för framtiden skulle tillhöra patentmyndigheten, hafva desse komiterade till besvarande upptagit frågan huru vida för hit hörande, på administrativ myndighets handläggning beroende ärenden någon ny sjelfständig institution kunde finnas erforderlig, eller om icke så beskaffade ärenden lämpligen kunde af en med annat embetsverk förenad byrå omhändertagas, och i sådant hänseende förmält, att det af angifna orsaker (sid. 112) syntes komiterade som om tiden ännu icke vore inne för upprättandet af en särskild patentmyndighet, utan att dermed borde anstå åtminstone till dess patentärendenas antal så vuxit, att patentmyndigheten kunde disponera öfver tillräckliga medel för sin sjelfständiga utveckling, samt att, om man sålunda ansåge ärenden angående

patent tills vidare lämpligen böra omhändertagas af en myndighet, som hade sig anförtrödda äfven andra bestyr, någon för detta ändamål lämpligare myndighet icke syntes vara att tillgå än det embetsverk, som enligt komiterades förslag i öfrigt torde inrättas i Kommerskollegiets ställe.

För att en sådan anordning skulle medföra det gagn för industrien, som med patentinstitutionen afsåges, måste emellertid synnerlig uppmärksamhet egnas åt de former och vilkor, under hvilka patentmyndigheten komme att arbeta; och har i sådant hänseende särskildt framhållits, att ett sammanförande i en hand af bestyret med ärenden angående patent och andra viktiga, med dessa ärenden något närmare samband eller någon likhet i behandlingen icke egande frågor uppenbarligen icke kunde vara egnadt att främja det verksamma intresse för patentinstitutionens utveckling, som borde förefinnas hos dess målsman inom patentmyndigheten, samt att, i betraktande af de många från hvarandra vidt skilda kunskapsgränser, hvilka af patentfrågorna berördes, den sakkunniga pröfning, som vore ett bland de oefftergiftigaste vilkoren för att patentmyndigheten skulle arbeta på ett fullt tillfredsställande sätt, icke kunde åstadkommas, med mindre patentmyndigheten ej blott inom sig egde ständig tillgång till dugliga tekniska krafter på olika områden utan äfven sattes i tillfälle att, i de fall då speciella fackkunskaper erfordrades eller andra omständigheter gjorde det önskvärdt att tillkalla sakkunnige utom embetsverket, anlita de för hvarje särskildt fall mest lämplige.

Under erinran vidare att den nya författningen, i fråga om sättet för beviljade patents offentliggörande, innehölle att genom patentmyndighetens försorg patentbeskrifningen jemte erforderliga bilagor skulle i hufvudsakliga delar på lämpligt sätt genom tryck offentliggöras, hafva komiterade, efter att hafva redogjort (sid. 114 och 115) för det sätt, hvarpå patentpublikationerna vore ordnade i Tyskland, hvilket lands patentlag i detta ämne innehölle samma bestämmelse som den nyss omförmälda, framställt en beräkning öfver de kostnader, som skulle betingas af de enligt komiterades åsigt här omedelbart erforderliga patentpublikationerna. Enligt denna beräkning skulle dessa kostnader, under antagande att 400 patent årligen meddelades, utgöra: för en publikation, benämnd *patentskrifterna* och innehållande de beskrifningar och ritningar, på grund af hvilka hvarje patent meddelats, 12,000 kronor, samt för en publikation, benämnd *patentunderrättelserna* och upptagande förteckningar öfver meddelade och upphörda patent m. m., 500 kronor, hvartill komme kostnaden för de kungörelser, som i vissa fall skulle genom patentmyndighetens försorg i allmänna tidningarna införas, och hvilken kostnad icke kunde anslås lägre än till 1,200 kronor årligen.

Vidkommande frågan, hvilken institution borde utses att vara registreringsmyndighet för varumärken, hafva komiterade (sid. 124) erinrat, att i de

flesta länder, der patentverket nått någon betydligare utveckling, patentmyndigheten utöfvade jemväl funktioner såsom registreringsmyndighet. Då för öfrigt en sådan anordning, jemte det den erbjöde vissa fördelar i afseende å yttre förhållanden, utan tvifvel möjliggjorde det minst kostsamman ordnande af varumärkesregistreringen, samt dertill komme att pariserkonventionen af den 20 Mars 1883, angående bildandet af en union till skydd för den industriella eganderätten, innehölle bestämmelse om upprättandet i hvarje unionen tillhörande land af en centralanstalt för tillhandahållande åt allmänheten af upplysningar rörande patent och varumärken äfvensom i fråga om mönster och modeller, der skydd för sådana vore lagligen stadgadt, funne sig komiterade böra tillstyrka, att det af dem föreslagna nya embetsverket måtte blifva registreringsmyndighet, och att varumärkesregistreringen måtte ställas i närmaste samband med behandlingen af patentärenden.

I öfverensstämmelse med nu omnämnda åsikter hafva komiterade föreslagit, att i det ifrågasatta nya embetsverket, hvilket borde ställas under en i vanliga fall ensamt beslutande chef, måtte upprättas en särskild byrå för handläggning af ärenden angående patent samt alla de af lagstiftningen om skydd för varumärken härflytande administrativa bestyr. Denna byrås personal skulle utgöras af en tjänsteman i tredje lönegraden, byråchef, en tjänsteman i andra lönegraden, byråsekreterare, samt tre tekniska biträden, hvilka lämpligen kunde benämnas assistenter. Af dessa tjänstemän skulle byråchefen bereda och inför embetsverkets chef föredraga ärendena samt uppsätta expeditioner, dervid dock biträdd af byråsekreteraren. Denne sistnämnde skulle för öfrigt särskildt hafva till åliggande att med nödigt biträde af de på byrån anstälde teknici redigera och utgifva de båda patentpublikationerna och registreringstidningen för varumärken samt att föra patent- och varumärkesregistren, äfvensom hafva närmaste tillsynen öfver byråns bibliotek, arkiv och samlingar. Af assistenterne, hvilka borde förordnas på viss tid eller tills vidare samt utses med hänsyn till olika grenar af det tekniska vetandet, skulle en hvar behandla och afgifva yttrande angående de patentfrågor, hvilka fölle inom det honom anvisade område. Dessa assistenters aflöning borde lämpligen bestämmas dels till ett fast arfvode, dels ock till ett visst belopp för hvarje patentärende, som af hvar och en särskildt handlades. Derjemte vore det emellertid nödvändigt, att patentmyndigheten bereddes tillfälle att vid förekommande behof kunna anlita personer med speciella tekniska insigter utom embetsverket.

Utgifterna för ifrågavarande byrå, hvilka borde bestridas af inflytande patent- och varumärkesafgifter, skulle enligt den af komiterade för det nya embetsverket föreslagna stat (sid. 152) belöpa sig till 41,700 kronor; varande

den föreslagna staten, i hvad den afser patent- och varumärkesbyrån, af följande utseende:

1 Byråchef.....	4,400	---	2,000	6,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 Byråsekreterare	3,000	---	1,500	4,500	
1 Assistent.....	---	1,500	---	1,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor. Assistent åtnjuter dessutom för hvarje patentärende, som han föredragit, i extra arvode 10 kronor (hvarför medlen bestridas af nedanstående förslagsanslag.)
2 dito	---	3,000	---	3,000	
1 Vaktmästare	500	---	300	800	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
Till vikariatsersättning, arvoden åt amanuens och extra biträden, extra arvoden till assistenter och tekniska biträden, tryckningskostnader, annonser, skrifmaterialier m. m. förslagsanslag	---	---	---	25,500	
Summa	---	---	---	41,700	

Det bland förestående utgiftsposter upptagna belopp till vikariatsersättning m. m. vore, enligt hvad komiterade (sid. 153) uppgifvit, beräknadt enligt följande grunder:

vikariatsersättning	kr.	437: 50
1 amanuens	»	1,500: —
extra biträden och renskrifning	»	500: —
arvoden till assistenterne, 10 kronor för hvarje patent, alltså för 400 patent	»	4,000: —
arvoden till särskildt tillkallade tekniska biträden	»	1,500: —
tryckningskostnader för patentbeskrifningarne, beräknade efter 400 patent à 30 kronor	»	12,000: —
tryckningskostnader för patentunderrättelser	»	500: —
tryckningskostnader för registreringstidning för varumärken, beräknade efter 300 varumärken à 4 kronor	»	1,200: —
Transport		kr. 21,637: 50.

*) Om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.

	Transport kr.	21,637: 50.
annonser i Post- och Inrikes Tidningar angående ansökan om samt beviljande och upphörande af 400 patent, 3 gånger å 1 krona, samt angående varumärken med aftryck af märket, beräknade för 300 märken å 4 kronor	»	2,400 —
skrifmaterialier, tryckning af blanketter, inköp af böcker m. m.	»	1,462: 50
	Summa kr.	25,500: —

Mot hvad af komiterade sålunda föreslagits, och hvilket af Kommerskollegiet i dess uti ämnet afgifna underdåniga utlåtande lemnats utan väsentlig anmärkning, synes ej heller mig något hufvudsakligt vara att erinra. Om emellertid kollegiet skall i sin nuvarande form fortvara under år 1885, lära vissa afvikelser från det framställda förslaget blifva erforderliga; men torde likväl anordnandet af bestyret under samma år med ärenden angående patent och registrering af varumärken kunna ske i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af komiterade i sådant hänseende föreslagna grunder. Någon fast organisation af en patent- och varumärkesbyrå inom kollegiet, något tillsättande af ordinarie tjänstemän med fastställda löner kan naturligtvis vid nu angifna förhållanden icke ifrågakomma. En provisorisk anordning för år 1885 måste emellertid vidtagas, och man har således nu att tillse, det medel må finnas tillgängliga för bestridande af de för ändamålet nödvändiga utgifterna. Såsom redan nämnts, borde enligt komiterades åsigt kostnaden för patent- och varumärkesbyrå betäckas med inflytande patent- och varumärkesafgifter. Med beräkning att beviljade patent komma att utgöra år 1885 400, år 1886 420, år 1887 441 o. s. v. och att årligen skola registreras 300 varumärken, skulle nämnda afgifter uppgå år 1885 till 32,000 kr., år 1886 till 40,000 kr., år 1887 till 46,400 kronor o. s. v. De skulle således redan 1886 ungefärligen förslå till betäckande af patentbyråns alla utgifter, och de skulle inom kort lemna ett med hvarje år stigande öfverskott. Med de af komiterade beräknade utgifter för år 1885 skulle emellertid för samma år uppstå en brist af 9,700 kronor, hvilken komiterade ansåge böra af andra statsmedel förskjutas mot ersättning af blifvande öfverskott å inkomsterna af ifrågavarande afgifter. För ett anordnande tills vidare hos kommerskollegiet af bestyret med patent- och varumärkesärenden lära emellertid af åtskilliga anledningar de beräknade kostnaderna kunna åtminstone i någon mån nedbringas; och i allt fall torde Eders Kongl. Maj:t kunna af tillgängliga medel förskjuta hvad som må erfordras till betäckande af den antagligen obetydliga brist, som kan komma att uppstå. Jag anser derföre, att det nu

endast är erforderligt att af Riksdagen utverkas medgifvande dertill, att de under år 1885 inflytande afgifter för patent och för registrering af varumärken må få användas till bestridande af de utgifter, hvilka betingas af en tillämpning under samma år af ej mindre den nya förordningen angående patent än äfven lagen om skydd för varumärken.

Föredragande departementschefens här ofvan återgifna anförande gifver otvetydigt vid handen, att de anordningar, som komma att vidtagas med anledning af den förestående tillämpningen af de nya författningarna angående patent och varumärken, endast skola blifva provisoriska och att fråga således alldeles icke är att fast organisera en patent- och varumärkesbyrå inom kollegiet eller att tillsätta ordinarie tjänstemän med fastställda löner. Försigtighet och varsamhet härutinnan torde också vara så mycket nödvändigare som ett motsatt förfarande skulle kunna på förhand lägga svårigheter i vägen för Riksdagen att vid framdeles skeende pröfning af det förslag angående kommerskollegiifrågans definitiva lösning, som vid nästa riksdag torde vara att förvänta uppehålla den fullständiga handlingsfrihet, hvilken enligt sakens egen natur Riksdagen har att utöfva i fråga om tillskapandet af nya tjänstebefattningar. Under uttalande häraf får Utskottet, som icke funnit skäl till annan erinran rörande de i förevarande proposition gjorda framställningarna, hos Riksdagen hemställa,

att Riksdagen, med bifall till hvad Kongl. Maj:t föreslagit, må:

- a) jemte bibehållande i riksstaten för år 1885 af det i nu gällande riksstat till Kommerskollegiet upptagna ordinarie anslaget 76,400 kronor, medgifva att de lönebelopp, som äro i kollegiets stat anvisade ej mindre för en advokatfiskalstjänst än äfven för andra ledigblifna eller ledigblifvande befattningar inom kollegiet, i afseende å hvilka indragning synes kunna ega rum eller förändring böra vidtagas, må intill slutet af år 1885, i den mån de för bestridande af göromålen inom kollegiet kunna finnas erforderliga, af Kongl. Maj:t för ändamålet disponeras;
- b) på det Kongl. Maj:t må komma i tillfälle tilldela Kommerskollegiets ledamöter samt dess i stat uppförde embets- och tjänstemän, med undantag af fyra kanslister, tillfällig löneförbättring under år 1885 till samma belopp, som för innevarande år beviljats, på extra stat för år 1885 anvisa 8,540 kronor; samt

- e) medgifva, att de under år 1885 inflytande afgifterna för patent och för registrering af varumärken må få användas till bestridande af de utgifter, hvilka betingas af en tillämpning under samma år af förordningen angående patent och lagen om skydd för varumärken.

Stockholm den 28 April 1884.

På Stats-Utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.
